

IEVADS

Iedzīvotāju daudzums, kas ir saņēmuši pirmo poti

Cēsu novads - 43%
Līgatnes novads - 32%
Amatas novads - 38%
Jaunpiebalgas novads - 35%
Priekule novads - 40%
Pārgaujas novads - 39%
Raunas novads - 32%
Vecpiebalgas novads - 35%

Avots: Nacionālais veselības dienests (līdz 21. jūnijam)

Fakti

Vakcinācija ir drošākais un efektīvākais aizsardzības veids, kas pasargā no smagām slimības formām un mazina "Covid-19" infekcijas izplatību sabiedrībā.

Vakcinācija Latvijā tika uzsākta 2020. gada 28. decembrī, bet reģionos 2021. gada janvārī, sākot ar pirmo prioritāro grupu - medicīnas darbiniekiem. Šobrīd vakcinēties var ikviens vecumā no 12 gadiem.

Lietošanai Eiropas Savienībā pašlaik ir apstiprinātas četras vakcīnas.

Līdz šim pirmo no divām vakcīnas devām Latvijā ir saņēmuši 593 627 cilvēki jeb 31,45% iedzīvotāju.

Vakcinācijas procesu ir noslēguši 521 588 cilvēki jeb 27,63%.

Igaunijā vakcinācijas process pabeigts 422 945 cilvēkiem. Lietuvā - 1 004 386 cilvēkiem.

Avots: Nacionālais veselības dienests, Igaunijas Veselības ministrija, Lietuvas Veselības ministrija (līdz 29. jūnijam).

Pašvaldībām laba sadarbība ar ģimenes ārstiem

ju un koordinējot sadarbību, rezultāti būtu ievērojami labāki. Tās videokonferences, ko otrdienās rīko vakcinācijas birojs, ir tukši ķeksīša vērti monologi." A.Šteins skaidroja, ka pašvaldība informatīvajos izdevumos un sociālajos tīklos izvietojusi informāciju ar piedāvājumu sniegt jebkāda veida palīdzību, tomēr vajadzība pēc tās nav bijusi liela, jo vakcināciju iespējams veikt arī pie ģimenes ārstiem.

Jaunpiebalgas novada domes priekšsēdētājs Laimis Šāvējs bija gandarīts, ka, izņemot kādu laika sprīdi maijā, kad novadā bija vairāki "Covid-19" gadījumi, novadā saslīmšanas rādītāji bija zemi vai pat kovida gadījumu vispār nebija: "Lūk, kāda ir priekšrocība, dzīvojot laukos. Arī šobrīd esam otrajā vai trešajā vietā Latvijā, vērtējot novadus, kuros bijis vismazāk "Covid-19" slimnieku."

Savukārt runājot par vakcinēšanas organizāciju, Laimis Šāvējs bija skarbs: "Ir sabojāts viss, ko var sabojāt, un tad arī esam tur, kur esam. Jau no sākuma uzsvāru vajadzēja likt uz ģimenes ārstu darbu, tad arī izpildīts būtu daudz vairāk. Ļaujiet ģimenes ārstiem strādāt laukos, mēs kopā tiksīm ar visu galā. Bet brīžiem liekas, ka darbs tiek organizēts valstiski tā, lai cilvēkiem būtu pēc iespējas mazāka vēlme vakcinēties."

Pēc doktorāta datiem, ap 300 cilvēkiem ir pabeigta vakcinācija un 100 cilvēkiem ir procesā dažādās vecuma grupās. Bet ir vēl cilvēki, kuri ir vakcinējušies citviet. Un cilvēki, īpaši no sākuma, kad vakcīnu ļoti trūka, izmantoja iespēju poti saņemt citviet. Bet to visu varēja risināt uz vietas, ja iedotu vakcīnas. Bet vairākkārtīgi netika atvests pat pasūtītais, līdz ar to daudziem radās nepatika pret šo procesu. Arī tagad situācija nav labāka, jo tikai pirmdien ārsti uzina, kāda vakcīna būs, tas traucē darbā. Nav prognozejamības. Jautājums, vai tik tiešām nav iespējams sākotnēji organizēt loģistiku.

Savukārt to, ka cilvēks ir vakcinējies citur, doktorāts var uzzināt, tikai par katru individuāli, iecjot e-veselībā, kas arī ne vienmēr

strādā, tāpat tas ir milzīgs laika patēriņš. Protams, ir daudz apzinīgo, kas pasaka, ka bija citur. Tajā pašā laikā, vai cilvēks tur tiešām ir bijis, to arī nevar zināt, ja vien atsevišķi nepārbauda. Varbūt tikai tā pasaka, lai viņu liktu mierā."

L.Šāvējs arī norādīja, ka, ļaujot dezinformācijai izplatīties tādos apmēros, kā tas notiek, nav pārsteiguma, kad daudzi, kuri šaubās, izvēlas nevakcinēties: "Turklāt cilvēks, kurš pieteicies vakcīnai, bet loģistikas dēļ nevar to saņemt, vēl izlasa maldinošu informāciju un izlemj, ka viņam tas nav vajadzīgs. Tiem, kuri apzinās vakcinācijas nepieciešamību, jautājumu nav."

Sociālais dienests Jaunpiebalgas novadā aktīvi iesaistās situācijās, kur nepieciešama palīdzība mazākaizsargātajām sabiedrības grupām, trūcīgajiem. L.Šāvējs: "Ģimenes ārsti brauc mājās vizī-

tēs, ja nepieciešams, var arī vakcinēt. Sociālais dienests ir zinošs, ja vajadzība būs, vedīs, mums ir prakse, ka cilvēki nepieciešamības gadījumā tiek arī vesti uz ārsta pārbaudēm. Mēs redzam kopumā, ko vajag palīdzēt, ar doktorātu iespēju robežās ar informāciju apmaināties."

Tāpat Jaunpiebalgas novada pašvaldības vadītājs norāda, ka tieši tāpat nepārdomāti tiek organizēti jau nākamais līmenis - sertifikātu ieviešana, jo sertifikāti kādreiz nedarbojas vai darbojas ar kļūdām, tāpat nav sakārtoti normatīvie akti, lai tās kultūras nama darbinieks tos varētu pārbaudīt, un - vēl jo vairāk - nav ierīces, ar ko pārbaudīt. L.Šāvējs norāda, ka tiek ieviesti noteikumi, kuriem nav seguma, lai tos varētu nodrošināt ikdienas dzīvē. □

Vērtējot vakcinācijas tempu, vēsturiskā Cēsu rajona novadu pašvaldību vadītāji, kuru pilnvaras beidzās 1.jūlijā, ieskicēja situāciju, kā arī galvenās problēmas.

Raunas novada pašvaldības vadītāja Evija Zurģe teica: "Tempu Raunas novadā vērtēju kā labu, ja neskaita cilvēkus, kas lēmumu par vakcināciju vēl nav pieņēmuši vai kuriem tas ir negatīvs." Viņa norāda, ka visas novadā reģistrētās ģimenes ārstu prakses vakcinē savus pacientus, kā arī pašvaldībai izveidojusies laba sadarbība ar ģimenes ārstes Sanītas Jansones praksi, jo "balstoties uz iesniegtajiem sarakstiem, raiti tika veikta arī pedagoģu un pašvaldības darbinieku vakcinācija". E.Zurģe skaidroja, ka līdz šim ģimenes ārsti nav norādījuši uz nepieciešamību pēc pašvaldības papildu atbalsta, bet pašvaldība tādu noteikti sniegtu.

Vērtējot vakcinācijas procesu valstiskā līmenī, E.Zurģe norādīja, ka galvenais uzdevums ir "mītu kļiedšana par un ap vakcināciju un konkrētas skaidras informācijas izplatīšana caur ticamiem kanāliem, piemēram, Nacionālo veselības dienestu. Pilnīgi neatbalstu ideju par pašvaldību sociālo dienestu iesaisti personu uzru-

nāšanai telefoniski, lai aicinātu vakcinēties. Šo iestāžu darbiniekiem nav attiecīgās kompetences, tai skaitā medicīniskās izglītības".

Pārgaujas novada domes priekšsēdētājs Hardijs Vents, pārrunājot situāciju ar ģimenes ārstiem, secināja: "Vakcinēšanās temps rit atbilstoši ģimenes ārstu iespējām. Vakcīnu daudzums un to piegāde atbilstoši pieprasītajam. Sākotnēji bija problēmas vakcīnu piegādē, jo pasūtītas bija, piemēram, 15 devas, izveidota rinda, bet atvestas piecas vai septiņas devas. Šobrīd viss sakārtots. Tomēr ārsti izsaka bažas, ka cilvēki, arī tie, kuriem noteikti vajadzētu saņemt vakcīnu, ir ļoti kūtri vai izvairās to darīt. Savukārt vakcinācijas temps sācis samazināties arī tāpēc, ka vasarā ģimenes ārsti pakāpeniski dodas atvaļinājumos."

H.Vents norādīja, ka pašvaldība, sadarbojoties ar ģimenes ārstiem, palīdzējusi ar transportu, gan medicīnas personālu nogādājot uz cilvēka dzīvesvietu, gan arī iedzīvotājus nogādājot noteiktajā laikā vakcinēšanās vietā.

Līgatnes un Jaunpiebalgas novada pašvaldību vadītāji bija kritiskāki, vērtējot vakcinācijas procesu norisi valstiskā līmenī. Līgatnes novada domes priekšsēdētājs Ainārs Šteins norādīja, ka būtībā pašvaldībai nav oficiāli pieejama informācija ne par vakcinācijas aktivitāti novadā, ne tā norises gaitu: "Uzskatu, ja valsts institūcijas kovida pandēmijas un vakcinācijas procesā uzticētos pašvaldībām, sniegtot informāci-

Saņemt vakcīnu aizvien vienkāršāk

Nacionālā Veselības dienesta Vakcinācijas projekta nodaļas pārstāve **INGA VASIĻJEVA**, vērtējot vakcinācijas tempu vēsturiskajā Cēsu rajonā, norāda, ka vakcinēto iedzīvotāju īpatsvars mūsu novados ir tuvs vai sasniedz vidējo rādītāju Latvijā.

Tomēr tiem, kas seko līdzī vakcinēto skaitam, nav paslīdējis garām, ka līdz ar vasaras un siltā laika iestāšanos samazinās ne tikai saslimušo skaits, bet arī dienas laikā vakcinēto cilvēku skaits. Lai uzlabotu kopējo vakcinācijas tempu Latvijā, I.Vasiļjeva teica: "Vakcinācijas procesā šobrīd tiks likts liels uzsvārs uz pieejas maiņu - galvenais darbības virziens būs sniegt vakcinācijas pakalpojumu pēc iespējas tuvāk cilvēku ikdienas gaitām: tiek ierīkoti vakcinācijas punkti lielveikalos visā Latvijā, esam uzsākuši izbraukuma vakcināciju gadatirgos, jūlijā sāksies aktīva izbraukuma

vakcinācija uz mazākiem pagastiem, plānota senioru vecumā no 80 gadiem vakcinācija mājās. Pirmie izbraukuma vakcinācijas piemēri Gulbenē, Aizkrauklē, Vecumniekos pirms Jāņiem pierāda, ka cilvēki to ļoti novērtē un atzīst par ērtu un drošu veidu, kā saņemt poti pret "Covid-19".

Šajās izbraukuma vakcinācijas reizēs ļoti pieprasīta ir "Janssen" vakcīna, kurai nepieciešama tikai viena deva. Turklāt izbraukuma vakcinācijai nav nepieciešams pieraksts. Vakcinācija gadatirgos minētajās pašvaldībās parāda, ka tā var būt izdevusies, ja ieinteresētas ir visas iesaistītās pušes: vakcinācijas procesa organizētāji, pašvaldība un, protams, paši iedzīvotāji.

Lai vakcinācijas process neapsīktu, protams, ir nepieciešama visas sabiedrības aktīva iesaiste. Šobrīd tiek meklēti dažādi mehānismi, lai būtu veiksmīgāka sadarbība ar ģimenes ārstiem. □

UZZINĀI

Potēšanās temps turpina samazināties

Vakcinēšanas pret "Covid-19" temps Latvijā turpina samazināties, liecina Nacionālā veselības dienesta (NVD) dati. Līdz šim visaugstākais potēšanas temps bijis nedēļā no 24.maija, kad vidēji dienā tika vakcinēti ap 16 500 cilvēku. Savukārt vienā dienā vakcinēto skaita rekords līdz šim fiksēts 28.maijā, kad potes saņēma ap 24 300 cilvēkiem. Pirmajā pēdjāņu nedēļas dienā saptēti 12 073 cilvēki.

Ņemot vērā vakcinācijas tempa samazināšanos, Ministru kabinets šonedēļ pirmo reizi skata ministriju izstrādātos piedāvājumus, lai veicinātu vakcinēšanu: gan aktīvu darbu ar senioriem, individuālu uzrunāšanu, kā arī viņiem vieglāku pieejamību potēšanai. Preses konferencē veselības ministrs Daniels Pavļuts norādīja, ka līdz šim visvairāk - ap 70% - ir vakcinēti mediķi, 60% sociālo aprūpes centru darbinieki un klienti, kā arī 40% senioru.

Arī sociālās aprūpes centros pēc sākotnējās vakcinācijas vilņa vakcinācijas temps apsīcis, tāpēc arī labklājības ministrs Gatis Eglītis skaidrojis, ka tiek domāts par potenciāli jaunu motivācijas elementu ieviešanu: "Iespējams, būs jāmeklē jauni instrumenti, varbūt virzoties tāds obligātuma virzienā, ka konkrētu jomu darbiniekiem būs jābūt vakcinētiem." G.Eglītis, stājoties amatā, kā vienu no prioritātēm izvirzījis vajadzību saga-

tavot sociālās aprūpes centrus, lai tajos spētu ātri reaģēt, ja palielinās "Covid-19" izplatība. Ministrs atzinis, ka svarīga ir gatavība rudens mēnešiem, kad vīrusa izplatīšanās atkal var palielināties.

Vakcinēto izglītības iestāžu darbinieku īpatsvars ir apmēram 52%. Izglītības ministrija plāno gan izglītojošas kampaņas izglītības darbiniekiem, lai viņi saņemtu atbildes uz neskaidrajiem jautājumiem, lai kļiedētu šaubas un neskaidrību. Izglītības un zinātnes ministre Anita Muizniece uzsvērusi, ka viņas prioritāte ir rudenī nodrošināt klātienē mācības visām klašu grupām.

Savukārt Ministru prezidents Krišjānis Kariņš atbalsta informēšanas kampaņas, bet aicinājis arī daļu ministriju - Veselības, Tieslietu - apsvērt atsevišķu pakalpojumu sniedzējiem noteikt obligātu vakcināciju pret "Covid-19". Viņam rada bažas vīrusa delta (Indijas) celma izplatība Latvijā, kas ir lipīgāks un bīstamāks.

Kultūras ministrs Nauris Puntulis kā labo piemēru norādījis kultūras nozari, jo vairākās kultūras iestādēs ir vakcinēti visi darbinieki, dažās - 80%. Viņš piebilda, ka arī Latgalē, kur ir zemāks vakcinēto īpatsvars, kultūras iestādēs ir vakcinēti 70% darbinieku. □

Lappusi sagatavoja
IVETA ROZENTĀLE

Projektu finansē
Mediju atbalsta fonds
no Latvijas valsts
budžeta līdzekļiem

MAF
Mediju atbalsta fonds